

7. Ухвала Івано-Франківського окружного адміністративного суду від 25 червня 2018 р. в адміністративній справі № 804/4422/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/74896770>.

8. Ухвала Волинського окружного адміністративного суду від 23 листопада 2018 р. в адміністративній справі № 140/2025/18. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/78082961>.

УДК 34.342.9

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕЛЕГУВАННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ МІНІСТЕРСТВОМ ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Дем'янчик Валерія Валеріївна,
аспірант кафедри державно-правових
дисциплін та адміністративного права
(Центральноукраїнський державний
педагогічний університет
імені Володимира Винниченка,
м. Кропивницький, Україна)

Статтю присвячено визначенню адміністративно-правового механізму реалізації правоохоронної функції держави Міністерством юстиції України. Оскільки Міністерство юстиції України є одним із найбільших та найавторитетніших міністерств, без якого не є можливою будь-яка діяльність демократичної держави в правовій сфері, забезпеченні верховенства права та законності. Юридично Міністерство юстиції є самостійним суб'єктом владних повноважень, який має власний адміністративний статус, функції та завдання. Одним із яких є реалізація державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та пробації.

Для виконання вказаних завдань при Міністерстві юстиції функціонує Адміністрація кримінально-виконавчої служби України та Державна установа «Центр пробації». Державна кримінально-виконавча служба України відповідно до закону здійснює правозастосовні та правоохоронні функції.

Державна установа «Центр пробації» є неприбутковою державною установою, створеною для забезпечення виконання завдань Державної кримінально-виконавчої служби України з питань пробації і безпосереднього спрямування та координації діяльності уповноважених органів із питань пробації, що належить до сфери управління Мін'юсту. Діяльність Центру пробації спрямовується та координується заступником Міністра юстиції України відповідно до розподілу обов'язків.

Також можна зазначити, що розмаїття покладених на Мінюст функцій та завдань зумовило застосування ним широкого кола повноважень у сфері державної правової політики насамперед делегування правоохоронної функції держави через структурні підрозділи. Як результат, реалізація Мінюстом правоохоронної функції держави полягає у створенні належних умов для користування громадянами, іноземцями та особами без громадянства своїми правами, захисту ними своїх прав під час відбування кримінальних покарань та пробації.

Ключові слова: Міністерство юстиції України, правоохоронна функція, кримінально-виконавча служба, пробація.

**ADMINISTRATIV AND LEGAL PRINCIPLES
OF DELEGATION OF LAW-ENFORCEMENT FUNCTION
OF THE STATE BY MINISTRY OF JUSTICE OF UKRAINE**

Demianchyk Valeriia Valeriivna,
Graduate Student of Department
of State and Legal Disciplines
and Administrative Law
(Volodymyr Vynnychenko Central
Ukrainian State Pedagogical University,
Kropyvnytskyi, Ukraine)

The article is devoted to definition of administrative-legal mechanism of realization of law enforcement function of the state by the Ministry of justice of Ukraine. As the Ministry of justice of Ukraine is one of the largest and most influential ministries, such which is any activity of a democratic state in the legal sphere, the rule of law and the rule of law. Legally, the Ministry of justice acts as the independent subject of authority, which has its own administrative status, functions and tasks. One of which is the implementation of the state policy in the field of criminal punishment execution and probation.

For implementation of *vkazanihzavdan'* at Ministry of justice Administration functions criminally executive services of Ukraine and Public institution "Center of probation". In same queue state criminally executive service of Ukraine in accordance with a law carries out *pravozastosovni* and law-enforcement functions.

In same queue Public institution "Center of probacii" is unprofitable public institution, created for providing of implementation of tasks of State criminally executive services of Ukraine on questions probacii and direct direction and co-ordination of activity of the authorized organs on questions probacii, that belongs to the sphere of management of *Min'yustu*. Activity of Center of probacii is sent and co-ordinated the Deputy of justice of Ukraine minister in accordance with distributing of duties.

It can also be noted that diversity is vested in the Ministry of justice of functions and tasks has led to the use of a wide range of powers in the sphere of state legal policy, first of all, the delegation of law enforcement functions of the state through divisions. As a result, the implementation of the Ministry of justice the law enforcement function of the state is to create adequate conditions for citizens, foreigners and stateless persons of their rights, protecting their rights while serving criminal sentences and probation.

Key words: the Ministry of justice of Ukraine, law enforcement function, criminal and legal department, probation.

О. Предместніков у своїх дослідженнях, присвячених адміністративно-правовому статусу Міністерства юстиції, зазначає, що підпорядкування Міністерству юстиції Департаменту пробації є за своєю суттю професійною правоохоронною діяльністю, яка надає йому рис, притаманних правоохоронним органам [1; с. 160]. Мета статті – дослідити детальніше те, які перед Міністерством юстиції України стоять завдання та специфіка реалізації ним правоохоронної функції держави.

Відповідно до Указу Президента України «Про Загальне положення про міністерство, інший центральний орган державної виконавчої влади України» – міністерство (як загальне поняття) є центральним органом державної виконавчої влади, підпорядкованим Кабінету Міністрів України [2].

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України» від 02.07.2014 р. № 228 – Міністерство

юстиції України (Мін'юст) є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України [3].

У п. 1 вищезгаданого Положення наведено таке визначення: Мін'юст є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну правову політику, державну політику з питань банкрутства, у сфері електронних довірчих послуг, нотаріату, організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб) (далі – виконання рішень), державної реєстрації актів цивільного стану, державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації обтяжень рухомого майна, державної реєстрації юридичних осіб, громадських формувань, що не мають статусу юридичної особи, та фізичних осіб-підприємців, реєстрації статуту територіальної громади м. Києва, реєстрації статутів Національної академії наук та національних галузевих академій наук, державної реєстрації друкованих засобів масової інформації та інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності у сфері виконання кримінальних покарань та пробації, у сфері правової освіти населення; забезпечує формування державної політики у сфері архівної справи і діловодства та створення і функціонування державної системи страхового фонду документації [3].

Варто зазначити, що увагу в діяльності центральних органів виконавчої влади, зокрема Міністерства юстиції, знайшли своє відображення в працях: В. Авер'янова, Ю. Битяка, О. Скакун, В. Копейчикова, Р. Будецького, С. Тюріна, О. Предместнікова та ін.

О. Будецький зазначає, що організаційна структура Міністерства юстиції України вміщує державні посади і функціональні структурні підрозділи, до складу яких входять департаменти, відділи, управління тощо [4; с. 32].

Із затвердженням Положення про Міністерство юстиції України Постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 року № 228 та відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 18.05.2016 року № 343 «Про деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції», якою ліквідовано Державну пенітенціарну службу, водночас її завдання і функції з реалізації державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та пробації покладено на Міністерство юстиції [5].

Оскільки згідно із Законом України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України, державна кримінально-виконавча служба України здійснює правозастосовні та правоохоронні функції і складається з центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань. Водночас до персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України належать особи рядового і начальницького складу (далі – особи рядового і начальницького складу кримінально-виконавчої служби), спеціалісти, які не мають спеціальних звань, та інші працівники, які працюють за трудовими договорами. Указане дає підстави вважати, що в складі Міністерства юстиції України функціонує правоохоронний орган [6].

Відповідно до Положення, одним з основних завдань Мін'юсту є забезпечення формування та реалізація державної політики у сфері виконання кримінальних покарань та пробації [3].

Функціонування Державної кримінально-виконавчої служби України в складі Міністерства юстиції доповнюється Державною установою «Центр пробації». Діяльність Державної установи «Центр пробації» регламентована Положенням про ДУ «Центр пробації» затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 28.12.2017 № 4322/5 «Про утворення Державної установи «Центр пробації» [7].

Відповідно до вказаного положення, ДУ «Центр пробації» є неприбутковою державною установою, створеною для забезпечення виконання завдань Державної

кримінально-виконавчої служби України з питань пробації і безпосереднього спрямування та координації діяльності уповноважених органів з питань пробації, що належить до сфери управління Мін'юсту [7].

Діяльність Центру пробації спрямовується та координується заступником Міністра юстиції України відповідно до розподілу обов'язків.

Основними завданнями Центру пробації є: 1) організаційно-методичне та практичне забезпечення завдань пробації відповідно до принципів, закріплених законодавством про пробацію; 2) здійснення наглядової пробації, соціально-виховної роботи із засудженими, до яких застосовано пробацію, забезпечення судів інформацією, що характеризує обвинувачених (досудові доповіді); 3) виконання кримінальних покарань у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт; 4) здійснення контролю за виконанням покарання у виді штрафу; 5) здійснення нагляду за особами, звільненими від відбування покарання з випробуванням, а також звільненими від відбування покарання вагітними жінками і жінками, які мають дітей віком до трьох років; 6) забезпечення направлення засуджених до обмеження волі, які на час винесення вироку не перебували під вартою, до кримінально-виконавчих установ відкритого типу; 7) виконання адміністративних стягнень у виді громадських робіт та виправних робіт; 8) організація підготовки до звільнення осіб, які відбувають покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк; 9) організація взаємодії та контролю за діяльністю уповноважених органів з питань пробації; 10) моніторинг ефективності заходів пробації та розробка пропозицій щодо їх удосконалення і подальшого розвитку пробації в Україні з урахуванням міжнародних стандартів пробації; 11) забезпечення взаємодії з міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади, судами, установами та організаціями, науковими та навчальними закладами з питань реалізації завдань, визначених законодавством про пробацію; 12) формування вимог до професії та кваліфікаційних характеристик персоналу Центру пробації, підрозділів уповноважених органів з питань пробації та підготовка пропозицій щодо його відбору та навчання; 13) створення ефективної комунікації Центру пробації, уповноважених органів з питань пробації та громадськості, що базується на принципах прозорості, довіри та партнерської взаємодії; 14) здійснення міжнародного партнерства у сфері пробації; 15) складання проекту кошторису видатків на утримання Центру пробації, уповноважених органів із питань пробації з обґрунтуваннями та детальними розрахунками; 16) підготовка пропозицій до паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання [7].

Структуру Центру пробації становлять уповноважені органи з питань пробації як відокремлені структурні підрозділи.

Відповідно до наказу Мінюсту «Про затвердження Типового положення про уповноважений орган із питань пробації та Типового положення про сектор ювенальної пробації», уповноважений орган із питань пробації (далі – орган пробації) є органом виконання покарань, який забезпечує реалізацію державної політики у сфері виконання певних видів кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та пробації. Орган пробації безпосередньо підпорядковується Державній установі «Центр пробації» (далі – Центр пробації) та є відокремленим підрозділом без права юридичної особи [8].

Як висновок можна зазначити, що розмаїття покладених на Мінюст функцій та завдань зумовило застосування ним широкого кола повноважень в сфері державної правової політики насамперед делегування правоохоронної функції держави через структурні підрозділи. Як результат, реалізація Мінюстом правоохоронної функції

держави полягає у створенні належних умов для користування громадянами, іноземцями та особами без громадянства своїми правами, захисту ними своїх прав під час відбування кримінальних покарань та пробації.

Список використаних джерел:

1. Предместніков О.Г. Адміністративно-правове регулювання організаційної структури Міністерства юстиції України. *Форум права*. 2016. № 5. С. 157-167.
2. Про Загальне положення про міністерство, інший центральний орган державної виконавчої влади України: Указ Президента України від 12.03.1996 року / Верховна Рада України. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/179/96/print.
3. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 року № 228. *Урядовий кур'єр* від 11.07.2014. № 123
4. Будецький Р.В. Міністерство юстиції України: до проблеми визначення адміністративно-правового статусу. *Юрист України*. 2014 № 3 (28). С. 29-36.
5. Про деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.05.2016 року № 343. *Урядовий кур'єр* від 28.05.2016. № 100.
6. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України. *Урядовий кур'єр* від 20.07.2005. № 132.
7. Про утворення Державної установи «Центр пробації»: Наказ Міністерства юстиції України від 28.12.2017 року № 4322/5. Пробація України. URL: http://www.probation.gov.ua/?page_id=1594.
8. Про затвердження Типового положення про уповноважений орган з питань пробації та Типового положення про сектор ювенальної пробації: Наказ Міністерства юстиції України від 18.08.2017 року № 2649/5 // *Офіційний вісник України* від 15.09.2017. 2017 р., № 72, С. 252, ст. 2238, код акта 87203/2017.

УДК [342.95:342.7-053](477)

СУЧАСНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ

Коломоєць Наталія Володимирівна,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри адміністративного
права і процесу факультету № 3
(Харківський національний університет
внутрішніх справ, м. Харків, Україна)

Стаття присвячена характеристиці окремих сучасних форм та методів діяльності органів Національної поліції України щодо захисту прав, свобод та законних інтересів дитини. Автор при цьому не відходить від класичної їх класифікації, тому форми діяльності органів Нацполіції було поділено на правові та неправові, або організаційні, а методи – на примус та переконання.

У статті наголошується на тому, що незважаючи на усю позитивну динаміку розвитку правовідносин «людина / дитина – поліція», залишається цілий ряд невирішених та дискусійних питань. Це, зокрема, формування та ведення обліків дітей,